

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Helsinki 10.3.2010
N:o TM 1001

**VALTIOVARAINMINISTERIÖN MÄÄRÄYS
TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITTELUSTA SEKÄ
KEHYS- JA TALOUSARVIOEHDOTUSTEN LAADINNASTA
ANNETUN MÄÄRÄYKSEN MUUTTAMISESTA**

Valtiovarainministeriö on asian oltua valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnan käsiteltävänä *kumonnut* toiminta- ja taloussuunnittelua sekä kehys- ja talousarvioehdotusten laadintaa koskevan 2.4.2008 annetun määräyksen TM 0802 kohdan 7.14.2 – 7.14.5, *muuttanut* kohdat 5.1, 7.2.1, 7.2.2, 7.9.3, 7.11.4, 7.11.9, 7.11.14, 7.11.17, 7.11.22, 7.12.3, 7.13.6, 7.13.7, 7.13.9, 7.13.11, 7.14.1, 7.15.3 ja 7.15.6 sekä liitteet III–1, III–2, III–3, III–4, III–6, III–7, III–8 ja III–9 seuraavasti:

5.1 Talousarviolain 12 §:n mukaan ministeriöiden tulee suunnitella toimialansa toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta sekä hallinnonalansa taloutta ja toiminnallista tuloksellisuutta usean vuoden aikavälillä. Vastaavasti virastojen ja laitosten tulee suunnitella toimintaansa ja talouttaan sekä tuloksellisuuttaan usean vuoden aikavälillä. Suunnittelun on tuotettava valtion talousarvion valmistelussa sekä valtioneuvoston johdolla muutoin tehtävässä valtiontalouden ja toiminnan suunnittelussa, erityisesti valtiontalouden kehysmenettelyssä, tarvittavat tiedot.

7.2.1 Talousarvioehdotukset laaditaan bruttoperusteisesti, ellei jäljempänä toisin määrätä.

7.2.2 Menot ja tulot kohdennetaan noudattaen yleensä talousarvioasetuksen 5 a ja 5 b §:n säännöksiä. Jos niistä perustellusta syystä poiketaan, otetaan sovellettavasta kohdentamisperusteesta määräys momentin perustelujen päätösosaan tai, jos poikkeus koskee kokonaista talousarvion lukua, luvun päätösosaan.

7.9.3 Pääluokkaperusteluiden lopussa esitetään osana *selvitysosaa* tiedot pääluokan valtuuksista, määrärahoista ja henkilötyövuosimäärästä varainhoitovuodelta, kuluvalta vuodelta ja edelliseltä vuodelta seuraavasti:

- Pääluokan valtuudet esitetään taulukkona momenteittain eriteltynä **liitteen III–6** esimerkin mukaisesti.
- Pääluokan määrärahat esitetään taulukkona luvuittain ja momenteittain eriteltynä. Samoin menetellään tulopuolella osastojen perusteluissa.
- Pääluokan henkilötyövuosien kokonaismäärä esitetään taulukkona.

7.11.4 Momentin *päätösosaan* merkitään sitoviksi tarkoitettua määrärahojen käyttöä koskevat ehdot, määräykset ja valtuuslausekkeet. Lisäksi momentin päätösosaan merkitään:

- vakiosisältöisissä momenteissa määrärahan vakiosisällön lisäksi sallittu muu käyttötarkoitus (vakiosisältöisiä momenteja ovat toimintamenomomentit sekä momentit 29, 70, 74—75, 76 ja 77—79);
- budjetoinnissa käytetty kohdentamisperuste silloin kun se poikkeaa talousarvioasetuksessa säädetyistä kohdentamisperusteista. Jos momentin määrärahan kohdentamisperuste poikkeaa asetuksessa säädetyistä kohdentamisperusteista vain osittain, merkitään päätösosaan miltä osin poikkeavaa kohdentamisperustetta on käytetty. Valtion antamat lainat on kohdennettu maksuperusteella, ellei asianomaisen momentin perusteluiden päätösoosassa ole toisin mainittu;
- määrärahan käyttösuunnitelmat jaettaessa määräraha eri käyttötarkoitusten kesken;
- määrärahalajin (kiinteä, arvio- tai siirtomääräraha 2 v tai 3 v) muutokset, jos lisätalousarviossa ehdotetaan muutettavaksi määrärahalajia.

7.11.9 Momentin *selvitysosassa* tulee aina mainita:

- 1) tulon kertymäperusteiden olennaiset muutokset edellisen varsinaisen talousarvion päätösosaan verrattuna,
- 2) momentin määrärahan tai käyttötarkoituksen muutokset edellisen varsinaisen talousarvion päätösosaan verrattuna mukaan lukien määrärahojen/henkilötyövuosien siirrot momentilta toiselle. Määrärahojen/henkilötyövuosien siirrot merkitään lisäykse-

nä/vähennyksenä selvitysosassa. Määrärahojen mitoituksen muutosta koskevat tiedot esitetään taulukkomuodossa **liitteen III–2** esimerkistä ilmenevällä tavalla. Tiedot voi esittää tekstimuodossa, jos mitoituksia on vain yksi. Talousarvioehdotuksen perusteluissa taulukko sijoitetaan momentin selvitysosan loppuun ennen vertailulukuja. Taulukon tiedot palvelevat lähinnä talousarvioesityksen valmistelua ja niitä otetaan esitykseen tarvittaessa. Vain olennaisista muutoksista esitetään lisäksi tekstimuotoiset perustelut.

- 3) määrärahan mitoitukseen tai päätösoosan sisältöön muuten vaikuttavat talousarvioesitykseen liittyvät hallituksen esitykset laeiksi (ns. budjettilait),
- 4) momentin nimikkeen muutokset,
- 5) määrärahalajin (kiinteä, arvio- tai siirtomääräraha 2 v tai 3 v) muutokset (lisätalousarvion osalta määrärahalajin muutokset esitetään kuitenkin päätösoassa, ks. edellä).

Perustelujen tulee olla oikeassa suhteessa määrärahaehdotuksen määrään tai asian yleiseen merkitykseen. Jos asiakokonaisuus on yleiseltä merkitykseltään vähäinen, perustelut laaditaan suppeiksi. Perustelutekstien määrän tulee heijastaa asian taloudellista ja poliittista merkitystä sekä talousarviopäätöksenteon roolia asiassa. Jos on kysymys perusteiltaan täysin lakisääteistä menosta eikä säädösmuutoksia ehdoteta, tarvetta laajoihin perusteluihin ei ole.

7.11.14 Maksullisen toiminnan tulot ja menot budjetoidaan joko bruttomääräisenä tulomomentille ja menomomentille tai nettomääräisenä toimintameno- tai toimintatulomomentille. Maksullista toimintaa on valtion maksuperustelaisissa (150/1992) tai vastaavissa erityislaeissa tarkoitetun suorituksen luovutus. Maksullisen toiminnan tuloihin rinnastetaan virastojen ja laitosten vastaanottama sponsorirahoitus sekä varsinaisen maksulainsäädännön soveltamisalan ulkopuolelle jäävä, pelkästään virastojen ja laitosten välillä harjoitettava maksullinen toiminta (esim. valtion sisäisen palvelukeskuksen tulot asiakasvirastoiltaan).

7.11.17 Maksullisesta toiminnasta on erikseen *selvitysosassa* esitettävä hakasuluissa (tietoja ei oteta varsinaiseen talousarvioesitykseen):

- 1) arvio maksulliseen toimintaan käytettävistä henkilötyövuosista;
- 2) tiedot hankkeista (hankkeen nimi, arvioidut tulot ja kustannusvastaavuus), joihin on tarkoitus soveltaa talousarvioasetuksen 5 b §:n mukaista osakohdennusmenettelyä.

7.11.22 Jos siirtomenoihin tarkoitettua määrärahaa on tarkoitus käyttää kokonaisuudessaan tai osittain eräiden työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan ohjelmien ja hankkeiden rahoittamisesta annetussa laissa (1652/2009) tarkoitettuun valtioon tukeen, tulee momentin selvitysosan lopussa ennen vertailulukuja olla asiasta maininta seuraavasti:

- 1) Määräraha on alueiden kehittämisen rahoitusta; tai
- 2) Määräraha on osittain alueiden kehittämisen rahoitusta.

7.12.3 Valtuuden esittämistä harkittaessa on otettava huomioon, että valtuutta edellyttäviin menoihin tai sopimuksiin on mahdollista sitoutua ja ne voivat maksatukset mukaan lukien toteutua tavaltaan ja aikataulultaan suunnitellusti. Päätös valtuudesta tai eduskunnan päättämä riittävä määräraha tarvitaan, jotta hankintaan oikeudellisesti sitova toimenpide voidaan toteuttaa (esim. tarjouspyynnön julkaiseminen tai toimittaminen tarjoajalle yleisen hankintalainsäädännön soveltamisalaan kuuluvissa hankinnoissa). Valtuoksien käytöstä valtiolle aiheutuvat menot tulee ottaa huomioon toiminta- ja taloussuunnittelussa sekä kehysvalmistelussa.

7.13.6 EU:n rakennerahasto-ohjelmien hallintoviranomaisena toimii ohjelmakaudella 2007–2013 työ- ja elinkeinoministeriö¹. Rakennerahastoista saatavat tulot budjetoidaan työ- ja elinkeinoministeriön tuloiksi osastoon 12 (Sekalaiset tulot) sekä kunkin rakennerahaston rahoitusosuutta vastaavat menot ja valtion rahoitusosuudet työ- ja elinkeinoministeriön pääluokkaan seuraavasti:

- EU:n *rakennerahastoista saatavat tulot* budjetoidaan momentille 12.32.50 (Euroopan aluekehitysrahastosta ja Euroopan sosiaalirahastosta saatavat tulot).
- Ohjelmakauden 2007—2013 kunkin *rakennerahaston rahoitusosuutta vastaavat menot sekä valtion rahoitusosuudet* budjetoidaan momentille 32.50.64 (EU:n rakennerahastojen ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007—2013 (arviomääräraha)).

7.13.7 Työ- ja elinkeinoministeriön pääluokkaan momentille 32.50.64 budjetoidaan myös Euroopan alueellisen yhteistyön tavoitteen ja Euroopan naapuruus- ja kumppanuusvälineen (ENPI) ohjelmien valtion rahoitusosuus.

7.13.9 Jos edelliseltä vuodelta käyttämättä jäänyttä myöntämisvaltuutta halutaan ehdottaa käytettäväksi vielä seuraavana varainhoitovuotena, on tämän mahdollistava lausuma sisällytettävä momentin päätösosaan.

7.13.11 Virastot ja laitokset voivat nettobudjetoida muun EU:lta tulevan viraston tai laitoksen toimintaan liittyvän rahoituksen momentille, jolta tuettavan hankkeen menot on tarkoitus maksaa.

7.14.1. Ministeriöt laativat toiminnan alueellisista vaikutuksista ja niissä tapahtuvista muutoksista selvityksen ja toimittavat sen työ- ja elinkeinoministeriölle. Työ- ja elinkeinoministeriö laatii selvityksistä yhteenvedon ja toimittaa sen valtiovarainministeriölle.

7.15.3 Siltä osin kuin kokeiluajana tarvitaan muutoksia määrärahan tai valtuuden mitoitukseen, asianomaiset ministeriöt toimittavat ehdotuksensa perusteluineen työ- ja elinkeinoministeriölle. Lisäksi ministeriöt toimittavat selvitykset niistä perusteiden muutoksista, joilla ao. määrärahan jakautuminen kokeilualueen ja muiden alueiden kesken on määriteltävä. Selvityksen tulee sisältää myös tilinpäätöstiedot tai muut määrärahan ja valtuuden alueellista jakautumista ja käyttöä koskevat tiedot.

7.15.6 Hallintoviranomainen esittää rahastokohtaisesti **liitteen III–8** mukaisen kokonaistarkastelun, josta käy ilmi Kainuun maakuntaan kohdistuva, hallintoviranomaisen pääluokkaan otettu myöntämisvaltuus ja arviomääräraha.

¹ Laki eräiden tehtävien siirtämisestä työ- ja elinkeinoministeriöön (971/2007) 3 §: ”Työ- ja elinkeinoministeriö käsittelee ja ratkaisee asiat, jotka alueiden kehittämissä (602/2002) tai rakennerahastoissa (1401/2006) taikka niiden nojalla on säädetty sisäasiainministeriön käsiteltäviksi ja ratkaistaviksi, sekä käyttää näissä laeissa sisäasiainministeriölle säädettyä asetuksenantovaltaa.”

Menomomenttien luokittelu ja asiasisältö

Brutto- ja nettobudjetointi

Valtion talousarviossa noudatetaan pääsääntönä bruttobudjetointia. Nettobudjetointi on talousarviosta annetussa laissa tarkoin rajoitettu poikkeus pääsäännöstä.

Talousarviossa voidaan nettobudjetoida

1) uudet valtionlainat, valtionlainoista saatavat emissiovoitot ja pääomavoitot ja valtionlainojen pääomaa suojaavista johdannaisista kertyvät tulot sekä valtionvelan kuoletukset, valtionlainoihin liittyvät pääomatappiot ja emissiotappiot ja valtionlainojen pääomaa suojaavista johdannaisista aiheutuvat menot;

2) valtionlainoista saatavat korkotulot ja valtionlainojen koronmaksua suojaavista johdannaisista kertyvät tulot sekä valtionlainoista aiheutuvat korkomenot ja valtionlainojen koronmaksua suojaavista johdannaisista aiheutuvat menot;

3) viraston tai laitoksen toiminnasta kertyvät tulot ja siitä aiheutuvat menot;

4) osakkeiden myynnistä kertyvät tulot sekä myyntiin liittyvät myyntipalkkiot ja valtion ostajan puolesta vastattavaksi ottamat maksuvelvoitteet;

5) eläkelaitokselle lain nojalla maksettava maksuvalmiussuoritus ja suorituksen palautus valtiolle;

6) lakiin perustuva valtionapu kunnalle ja kunnan maksettavaksi valtiolle valtionapujärjestelmän määräytymisperusteiden mukaan tuleva määrä.

Palkkausmomentille voidaan nettobudjetoida virastolle työnantajana maksetut, mutta työntekijälle myönnetty sairausvakuutuksen mukaiset sairaus- ja äitiyspäivärahat, työkyvyttömyyseläke ja kuntoutusraha silloin, kun virasto maksaa työntekijälle palkan sairaus- ja äitiysloman ajalta tai työkyvyttömyyseläkeajalta tai kuntoutusrahakaudelta sekä saadut korvaukset työterveydenhuollon kustannuksiin. Mainitut tulot voidaan viraston tai laitoksen toiminnasta kertyvinä tuloina nettobudjetoida palkkausmomentille, vaikka momentin perusteluissa ei olisi merkitty myönnetyn nettomäärärahaa.

Toimintamenomomentin vakioisällön kuvauksessa mainitut virastolle työnantajana maksetut tulot, vakuutus- ja vahingonkorvaukset, työpaikkaruokaloiden käytöstä saadut korvaukset, viraston toimitilojen satunnaisesta luovuttamisesta ulkopuolisille yksittäisiä tilaisuuksia varten saadut tulot sekä virastolle maksetut korvaukset korkeakouluharjoittelijoista ja siviilipalvelusvelvollisista voidaan viraston tai laitoksen toiminnasta kertyvinä tuloina nettobudjetoida vähentämällä ne asianomaiselta toimintamenomomentilta, vaikka sille ei olisi momentin perusteluissa merkitty myönnetyn nettomäärärahaa. Toimintamenomäärärahan kanssa saa lisäksi nettouttaa myyntituotot sellaisesta irtaimesta käyttöomaisuudesta, jonka hankinta rahoitetaan toimintamenomäärärahasta. Kiinteän omaisuuden, finanssisijoitusten (esim. osakkeet ym. arvopaperit) ja erillismomenteilta rahoitettavan irtaimen käyttöomaisuuden myyntituottoja ei saa kuitenkaan nettouttaa toimintamenomäärärahan kanssa.

Jos viraston tai laitoksen toimintamenomomentille on momentin perusteluissa merkitty myönnetyn nettomäärärahaa, tai jos viraston tai laitoksen toiminnasta kertyvien tulojen ja siitä aiheutuvien menojen erotus on otettu nettomääräisenä tuloarviona tulomomentille, kuuluvat nettobudjetoinnin piiriin kaikki viraston tai laitoksen toiminnasta kertyvät tulot ja siitä aiheutuvat, toimintamenomomentin vakioisällön kuvauksen ja momentin perusteluiden päätösoosan mukaiset menot. Nettobudjetoitavia tuloja ja menoja ovat tällöin muun muassa:

1) valtion maksuperustelain (150/1992) tai vastaavien erityislakien mukaista maksullista toimintaa harjoittavan viraston toiminnasta tai toiminnan osasta kertyvät tulot ja siitä aiheutuvat menot;

2) viraston tai laitoksen vastuulla toteutettavasta tutkimus- tms. yhteishankkeesta tai yhteisestä toiminnasta tuloina saatavat muiden osapuolten maksusuodet ja hankkeesta tai toiminnasta aiheutuvat menot;

3) viraston tai laitoksen toimintaan liittyvät EU:lta saatavat tulot ja näihin tuloihin liittyvät menot;

4) viraston tai laitoksen lahjoituksena ja testamentilla saamat varat sekä sponsoreilta saavat tulot silloin, kun virastolla tai laitoksella on oikeus ottaa ne vastaan eikä kysymys ole viraston tai laitoksen tavanomaiseen toimintaan ja talouteen nähden epätavallisen suurista määristä; ja

5) valtion sisäiset palvelumaksut (esimerkiksi maksut palvelukeskuksille).

Jos viraston tai laitoksen toiminnasta kertyvistä tuloista vain osa on budjetoitu toimintamomentille, jolle on momentin perusteluiden päätösosassa merkitty myönnetyn nettomäärärahaa, on asianomaisen momentin perusteluiden päätösosassa lisäksi yksilöity, mitkä tulot momentille on nettoutettu tai mitä tuloja ei ole momentille nettoutettu. Vastaavasti, jos nettobudjetoitu tulomomentti sisältää vain osan viraston tai laitoksen toiminnasta aiheutuvista menoista, on asianomaisen tulomomentin perusteluiden päätösosassa yksilöity, mitkä menot momentille on nettoutettu taikka mitä menoja ei sille ole nettoutettu.

Nettobudjetoitavia tuloja eivät ole verot, veronluonteiset maksut tai sakkomaksut. Nettobudjetoinnin kohteena eivät voi olla siirtomenot tai niiden palautukset lukuun ottamatta lain nojalla maksettavaa maksuvalmiussuoritusta eläkelaitokselle ja suorituksen palautusta sekä lakiin perustuvaa valtionapua kunnalle ja kunnan maksettavaksi valtiolle valtionapujärjestelmän määräytymisperusteiden mukaan tulevaa määrää. Nettobudjetoinnin kohteena eivät myöskään voi olla sijoitusmenot tai omaisuuden myyntitulot lukuun ottamatta osakkeiden myyntiä taikka viraston tai laitoksen toimintaan tarkoitettun irtaimen omaisuuden hankintaa tai irtaimen omaisuuden myyntiä.

Nettobudjetoitujen toimintamomenttien menojen vakiosisältöön kuuluvat jäljempänä ilmenevät toimintamomenttien vakiosisällön mukaiset menot.

Nettoutetusta toiminnasta kertyviä tuloja saa käyttää tästä toiminnasta aiheutuviin menoihin ilman, että siitä on mainintaa luku- tai momenttiperusteluissa.

Menomomentteja koskevat yleiset määräykset

Menot on jaettu talousarviossa momenteiksi tehtävän tai menojen laadun mukaan.

Tehtävän mukaan budjetoituja määrärahoja ovat jäljempänä käsiteltävät virastojen toimintamäärärahat sekä eräät kulutusmenoihin luettavat projektiluonteiset määrärahat. Tehtävän mukaan budjetoitua määrärahaa saa käyttää kaikkiin kyseisestä tehtävästä säännönmukaisesti aiheutuviin menoihin, ellei talousarviosta muuta johdu.

Pääjaotteluna on seuraava menojen laadun mukainen pääryhmitys (suluissa vastaavat momenttien numerotunnukset):

1) kulutusmenot (01—29): menot, joiden välittömänä vastikkeena valtio saa varainhoitovuonna käytettäviä tuotannontekijöitä, kuten työpanosta, tavaroita ja palveluksia,

2) siirtomenot (30—69): menot, joista valtio ei saa välitöntä vastiketta,

3) sijoitusmenot (70—89): menot, joiden välittömänä vastikkeena valtio saa pitkävaikutteisia tuotannontekijöitä tai rahoitusvaateita, joista valtio saa tuloa tai muuta hyötyä useana varainhoitovuonna, ja

4) muut menot (90—99): edellä mainittuihin pääryhmiin kuulumattomat menot, kuten valti-onvelan hoitomenot.

Momentin määrärahaa saa käyttää ainoastaan momentin numerotunnuksen osoittaman menoryhmän menoihin. Siten kulutusmenoihin tarkoitettua määrärahaa ei saa käyttää siirtomenoihin eikä siirtomenoihin tarkoitettua määrärahaa kulutusmenoihin, ellei momentin perusteluissa ole määrätty toisin.

Momentilla yksilöityyn käyttötarkoitukseen ei saa käyttää muuta käyttötarkoitukseltaan yleisempää määrärahaa (esim. toimintamomentin määrärahaa), vaikka kyseisen yleisemmän määrärahan perusteluissa mainittua yksilöityä käyttötarkoitusta ei olisi suljettu pois. Tästä voidaan poiketa, jos momentin perusteluissa on asiaa koskeva maininta.

Määrärahat henkilöstön palkkaamiseen on budjetoitu pääsääntöisesti toiminta- ja palkkausmenomomentteille (01—14). Muun momentin määrärahaa saadaan käyttää henkilöstön palkkaamiseen virastoihin ja laitoksiin vain, jos palkkauksesta ja momentin määrärahalla palkatta-

vien henkilöiden enimmäismäärästä ilmaistuna henkilötyövuosina on maininta momentin perustelujen päätösosassa. Milloin määrärahaa saa käyttää palkkoihin tai palkkioihin, sitä käytetään myös näihin liittyviin sosiaaliturva- ja eläkemaksuihin ja muihin henkilösivumenoihin.

Menojen ja tulojen kohdentaminen varainhoitovuoteen kuuluviksi

Määrärahaa saa käyttää vain momentille sovellettavan kohdentamisperusteen mukaan varainhoitovuoteen kohdentuviin menoihin.

Jos asianomaisen momentin perusteluiden päätösosassa ei ole toisin mainittu, on määrärahat ja tuloarviot kohdennettu talousarviossa varainhoitovuoteen kuuluviksi valtion talousarviosta annetun asetuksen 5 a ja 5 b §:ssä säädetyillä perusteilla.

Vakiosisältöiset menomomentit

Toimintamenomomenteille ja momenteille 29, 70, 74—75, 76 ja 77—79 on määritelty sellaisia vakiosisältöisiä käyttötarkoituksia, joihin ao. momenteille budjetoituja määrärahoja saa käyttää ilman, että siitä on maininta ao. momentin perusteluissa. Toimintamenomomentin vakiosisältöä sovelletaan myös silloin, kun toimintamenot on nettobudjetoinnin johdosta budjetoitu osittain tai kokonaan tulopuolelle osaksi nettotuloarviota.

Määrärahoja käytettäessä momenttien perustelut ovat vakiosisältömäärittelyyn nähden ensisijaisessa asemassa. Siten momentin perusteluissa voidaan poiketa vakiosisällöstä joko sulkeamalla osa vakiokäyttötarkoituksista pois tai täydentämällä niitä muilla käyttötarkoituksilla. Vakiosisältöisten käyttötarkoitusten täydentäminen ilmaistaan ”myös”-sanalla.

Toimintamenomäärärahat

Viraston toiminnasta aiheutuvat menot budjetoidaan yhtenä määrärahana menomomenteille 01—14. Toimintamenomäärärahaa saa käyttää viraston tai laitoksen laissa tai asetuksessa säädettyjen tehtävien hoidosta aiheutuviin palkkausmenoihin ja muihin kulutusmenoihin, koneiden ja kaluston sekä muun aineellisen tai aineettoman käyttöomaisuuden hankintamenoihin sekä muihin viraston toiminnasta välittömästi aiheutuneisiin menoihin, kuten leasingkorkoihin ym. korkomenoihin ja vahingonkorvauksiin.

Virastot ja laitokset voivat ilman niille talousarvion yhteydessä erikseen myönnettyä valtuutusta tehdä lakisääteisten velvoitteidensa täyttämiseksi välttämättä tarvittavia, ehdoiltaan ja laajuudeltaan viraston tai laitoksen talouteen ja toimintaan nähden tavanomaisia sopimuksia ja sitoumuksia, joista voi aiheutua menoja myös tulevana varainhoitovuosina. Tällaiset sopimukset ja sitoumukset voivat koskea kulutusmenon luonteisia eriä, esimerkiksi vuokria ja tarvehankintoja.

Toimintamenomäärärahaa saa käyttää myös vähäisten, viraston tai laitoksen tavanomaiseen jatkuvaan toimintaan liittyvien ennakkomaksujen maksamiseen.

Erillisinä menojen laadun mukaisina määrärahoina on budjetoitu siirtomenot, talonrakennus- ja maa- ja vesirakennusinvestointimenot ja osakkeiden ja osuuksien hankinta- ja lainananto- ym. finanssisijoitusmenot sekä eräät poikkeuksellisen suuret kalustoinvestoinnit. Näihin ei siten saa käyttää toimintamenomäärärahaa, ellei määrärahan perusteluissa ole toisin määrätty.

Ellei tarkoitukseen ole osoitettu muuta määrärahaa, kuten rakennerahasto-ohjelmien määrärahaa, toimintamenomäärärahaa saa käyttää viraston toimialaan kuuluvien, EU:n hyväksymien ja osarahoittamien hankkeiden rahoittamiseen sekä ao. hankkeiden tarjouksiin osallistumisen edellyttämään rahoitukseen.

Toimintamenomomentille nettobudjetoidaan virastolle työnantajana maksetut, mutta työntekijälle myönnetty sairausvakuutuksen mukaiset sairaus- ja äitiyspäivärahat, työkyvyttömyyseläke ja kuntoutusraha silloin, kun virasto maksaa työntekijälle palkan sairaus- ja äitiysloman ajalta tahi työkyvyttömyyseläkeajalta tai kuntoutusrahakaudelta sekä saadut korvaukset työ-

terveydenhuollon kustannuksiin. Lisäksi toimintamenomomentille nettobudjetoidaan viraston saamat kohdassa ”Brutto- ja nettobudjetointi” tarkoitetut irtaimen käyttöomaisuuden myyntituotot, korvaukset työpaikkaruokaloiden käytöstä ja viraston saamat vakuutus- ja vahingonkorvaukset, viraston saamat tulot sen toimifilojen satunnaisesta luovuttamisesta ulkopuolisille yksittäisiä tilaisuuksia varten sekä virastolle maksetut korvaukset korkeakouluharjoittelijoista ja siviilipalvelusvelvollisista.

Lisäksi toimintamenomomentin määrärahaa saa käyttää maksullisen toiminnan menoihin, mikäli viraston tai laitoksen maksullista toimintaa ei ole budjetoitu omaksi momentikseen.

Menojen laadun mukaiset momentit

Kulutusmenot (01—29)

Kulutusmenoja ovat menot, joiden välittömänä vastikkeena valtio saa varainhoitovuonna käytettäviä tuotannontekijöitä. Kulutusmenoihin luetaan valtion palveluksessa olevan henkilöstön palkkaukset, muut palkkiot, sosiaaliturvamaksut, eläkemaksut, tavaroiden ja palvelusten ostomenot, puolustusmateriaalin sekä arvoltaan vähäisten tai taloudelliselta pitoajaltaan lyhytikäisten koneiden, laitteiden ja kaluston hankintamenot sekä muut sellaiset valtion toiminnasta johtuvat tai toimintaan liittyvät menot, mikäli niitä ei ole luettava siirto- tai sijoitusmenoihin.

Kulutusmenoihin luetaan myös EU-ohjelmien vaatima tekninen apu.

Valtion henkilöstön palkkauksiin saa käyttää kulutusmenomomentteja seuraavasti:

- a) toiminta- ja palkkausmenomomentteja (numerotunnus 01—14) ja
- b) muita kulutusmenomomentteja työsopimussuhteisen henkilöstön ja valtion virkamieslain (750/1994) 9 §:n 1 momentissa tarkoitettujen määräaikaiseen virkasuhteeseen nimitettyjen virkamiesten palkkauksiin, jos momentin vakiokäyttötarkoituksessa tai päätösosassa on niin määrätty sekä
- c) valtion virkamieslain mukaan valtioneuvoston käytettäväksi asetetun virkamiehen palkkaukseen kyseessä olevan hallinnonalan ministeriön toimintamenomomenttia.

Virkaan nimitettyjen virkamiesten palkkauksia ei saa maksaa muilta kuin toiminta- ja palkkausmenomenteilta.

15—17. Eläkkeet

Momenteille on merkitty lakiin, asetukseen tai valtiota sitovaan sopimukseen perustuvat tai perusteluissa erikseen määritellyt vakinaiset eläkkeet, perhe-eläkkeet, ylimääräiset eläkkeet sekä eräät lähinnä eläkkeen luonteiset avustukset.

18—19. Puolustusmateriaalin hankkiminen

Momenteille on merkitty puolustusmateriaalin hankkimisesta aiheutuvat menot. Lisäksi momentille voidaan vähennyksenä merkitä viraston saamat puolustusmateriaalihankintoihin liittyvät vakuutus- ja vahingonkorvaukset sekä sopimussakot, vaikka tästä ei olisi mainintaa momentin perusteluissa.

29. Arvonlisäveromenot

Määrärahaa saa käyttää pääluokassa 21 eduskunta ja pääluokassa 22 tasavallan presidentti tavaroiden ja palveluiden ostoihin sisältyvien arvonlisäverojen maksamiseen sekä muissa pääluokissa valtioneuvoston kanslian ja ministeriöiden hallinnonalojen muiden kuin erikseen arvonlisäverovelvollisten virastojen ja laitosten tavaroiden ja palveluiden ostoihin sisältyvien arvonlisäverojen maksamiseen.

Jos menoa, joka maksetaan viraston nettobudjetoidusta toimintamenomäärärahasta (kuten momentti 01) ja hallinnonalan arvonlisäveromenomäärärahasta (momentti 29), vastaan saadaan tuloa (kuten maksullinen toiminta, EU- ja muu yhteisrahoitus), tulon arvonlisäveromenoa vastaava osuus nettobudjetoidaan hallinnonalan arvonlisäveromenomomentille (momentti 29).

Valtion viraston tai laitoksen arvonlisäverollisten suoritteiden myynnistä arvonlisäverolain mukaan suoritettava vero tuloutetaan kuitenkin momentille 11.04.01 Arvonlisävero.

Valtion kulutus- ja investointimenot (momentit 01—28 ja 70—79) on budjetoitu ilman arvonlisäveroa. Muille kuin erikseen verovelvollisille valtion virastoille ja laitoksille myönnetään määrärahat verottomin hinnoin.

Siirtomenot (30—69)

Siirtomenoihin luetaan kunnille, muille julkisille yhteisöille, elinkeinoelämälle, kotitalouksille ja yleishyödyllisille yhteisöille maksettavat valtionavut ja valtion välityksellä tapahtuvat varainsiirrot sekä vastikkeetta tapahtuvat varainsiirrot talousarvion ulkopuolella oleviin valtion rahastoihin, kansaneläkelaitokselle ja ulkomaille. Valtio ei saa siirtomenoista välitöntä tai suoranaista aineellista vastiketta, kuten rahaa, tavaraa tai palvelusta siirron saajalta. Välillisesti siirtomenot edistävät valtion tehtävien toteuttamista. Siirtomenomomenteilta maksettavat kulutus- ja investointimenot budjetoidaan arvonlisäverollisina.

Siirtomenot on yleensä luokiteltu saajan mukaan. Valtionavut rakennustoimintaan sekä koneiden ja kaluston hankintaan on pyritty merkitsemään eri momenteille kuin kulutukseen tai muihin käyttötarkoituksiin menevät valtionavut. Mikäli määräraha koskee useaa siirronsaajaryhmää, on esitetty jaottelu saajaryhmittäin tarvittaessa edelleen jaoteltuna käyttötalouteen ja pääomatalouteen tarkoitettuihin siirtoihin.

Momenteille 30—69 on budjetoitu korvaukset liiketoimintaa harjoittaville yksiköille niiden yleisen edun vuoksi suorittamista tehtävistä, milloin etu koituu muille kuin valtiolle.

Lakisääteisesti määräytyvät ja harkinnanvaraiset siirtomenot on pyritty merkitsemään eri momenteille.

30—39. Valtionavut kunnille ja kuntayhtymille ym.

Momenteille on merkitty kunnille ja kuntayhtymille sekä Ahvenanmaan maakunnalle suoritettavat valtionavut.

40—49. Valtionavut elinkeinoelämälle

Momenteille on merkitty elinkeinoelämän edistämiseksi tarkoitetut valtionavut yrityksille ja yksityisille elinkeinonharjoittajille sekä yrittäjien ja elinkeinonharjoittajien yms. etuja edistävälle keskusjärjestöille, yhdistyksille ym.

50—59. Valtionavut kotitalouksille ja yleishyödyllisille yhteisöille

Momenteille on merkitty siirrot kotitalouksille (yksityisille kuluttajille) sekä valtionavut yleishyödyllisille järjestöille, laitoksille, yhdistyksille, seuroille jne. Tällaisia ovat esimerkiksi urheilujärjestöt, yksityiset oppilaitokset, yksityiset sairaalat ja sellaiset yksityiset tutkimuslaitokset, jotka eivät välittömästi palvele liike- tai elinkeinoelämää.

60. Siirrot talousarvion ulkopuolisiin valtion rahastoihin ja kansaneläkelaitokselle

Momenteille on merkitty siirrot talousarvion ulkopuolisiin valtion rahastoihin sekä siirrot kansaneläkelaitokselle.

61—65. EU:n rakennerahasto-osuudet, muiden EU:n rahastojen rahoitusosuudet, vastaavat valtion rahoitusosuudet ja muut siirrot kotimaahan

Momenteille on merkitty sellaiset erittelemättömät siirrot, joiden jakamista kuntien, elinkeinoelämän ja kotitaloussektorin kesken ei ole voitu edeltäkään suorittaa. EU:n osallistuminen rakennerahasto-ohjelmiin sekä vastaava valtion rahoitus on merkitty momentille 32.50.64.

66—69. Siirrot EU:lle ja ulkomaille

Momenteille on merkitty sellaiset ulkomaille siirrettävät varat, joista ei saada välitöntä vastiketta tai joiden vastike on vähäinen suhteessa menon suuruuteen. Tällaisia ovat esim. kehitysyhteistyötoiminnan puitteissa myönnettävät avustukset sekä kansainvälisten yhteisöjen jä-

senmaksut sekä muut sellaiset avustusluonteiset jäsenmaksut, jotka ao. yhteisöt käyttävät toimintansa rahoitukseen tai välittävät edelleen avustuksina kolmansille tahoille.

Sijoitusmenot (70—89)

Sijoitusmenoihin luetaan muut kuin puolustusmateriaalin ja arvoltaan vähäisten tai taloudelliselta pitoajaltaan lyhytikäisten koneiden, laitteiden ja kaluston hankintamenot, talonrakennusten sekä maa- ja vesirakenteiden rakentamismenot, arvopapereiden, maa-alueiden ja rakennusten hankintamenot sekä lainananto.

Reaalisijoitukset (70—79)

Reaalisijoituksiin luetaan sellaiset valtion käyttöomaisuuden hankinnat, jotka täyttävät jäljempänä eri vakiomomenttiryhmien kohdalla esitetyt tunnusmerkit. Koneiden, laitteiden ja kaluston hankintamenot on merkitty momenteille 70—73. Talonrakennukset on merkitty momenteille 74—75 ja muut rakennustyöt momenteille 77—79. Maa-alueiden, rakennusten ja kiinteistöjen ostomenot on merkitty momentille 76.

70—73. Kaluston hankinta

Mikäli viraston tai laitoksen toimintamenot on budjetoitu toimintamenomomentille (01—14), on tälle yleensä sisällytetty myös määrärahat kaluston ja aineettoman käyttöomaisuuden hankintaan.

Poikkeustapauksissa (hankinnan suuruus, kertaluonteisuus, valtuuden käyttö, poikkeuksellinen hankintamenettely) voidaan momentilla erikseen määriteltävän kaluston hankintamenot budjetoida momentille 70 (Kaluston hankinta), jonka määrärahaa saa käyttää mainitunlaisten, viraston tai laitoksen (tai nimetyn hallinnonalan) toiminnan edellyttämien koneiden, laitteiden ja kaluston hankintamenoihin.

74—75. Talonrakennukset

Momenteille on merkitty ja niiden määrärahoja saa käyttää niiden perusteluiden mukaisista valtion uudisrakennustöistä ja rakennusten perusparannustöistä aiheutuviin tarpeellisiin muun kuin vakinaisesti virkaan nimitetyn henkilöstön palkkausmenoihin ja muihin rakentamismenoihin. Perusparannuksiksi katsotaan sellaiset muutos- tai korjaustyöt, joiden johdosta rakennuksen arvo lisääntyy oleellisesti. Määrärahoja saa käyttää myös rakennusten turva- ja muista teknisistä järjestelmistä aiheutuviin menoihin. Momenttien määrärahoja saa käyttää myös uudisrakennustöiden ja perusparannustöiden suunnittelusta ja siihen liittyvien konsulttipalvelujen ostoista aiheutuviin menoihin, lukuun ottamatta sitä hankkeittain erittelemätöntä suunnittelutyötä, jota vastaavat palkkausmenot on merkitty toimintamenomomentille.

Momenteilla yksilöityjen hankkeiden kustannusarviot vastaavat rakennuskustannusindeksin pistelukua, joka ilmoitetaan kehyspäätöksen yhteydessä. Jos hankkeesta on tehty urakkasopimus, kustannusarvio perustuu sopimukseen. Kustannusarviot eivät sisällä arvonalisäveroa.

76. Maa-alueet, rakennukset ja kiinteistöt

Momentille on merkitty maa-alueiden, rakennusten ja kiinteistöjen ostomenot.

77—79. Maa- ja vesirakennukset

Momenteille on merkitty ja niiden määrärahoja saa käyttää niiden perusteluiden mukaisten muista valtion rakennustöistä kuin talonrakennuksista aiheutuviin muun kuin vakinaisesti virkaan nimitetyn henkilöstön palkkausmenoihin ja muihin menoihin. Tällaisia töitä voivat olla esim. yleisten teiden, rautateiden, satamien, kanavien ja siltojen rakentamis- ja peruskorjaustyöt, maankuivatustyöt, vesi- ja viemärijohtotyöt, koskien ja vesiväylien perkaamis-, uittoväylien rakentamis- sekä pengerrys- ja patoamistyöt. Momenttien määrärahoja saa käyttää myös mainitunlaisten rakennustöiden suunnittelusta ja siihen liittyvien konsulttipalvelujen os-

toista aiheutuviin menoihin, lukuun ottamatta sitä hankkeittain erittelemätöntä suunnittelutyötä, jota vastaavat palkkausmenot on merkitty toimintamenomomentille.

Lainat ja muut finanssisijoitukset (80—89)

80—86. Valtion varoista myönnettävät lainat
Momenteille on merkitty valtion varoista myönnettävät lainat.

87—89. Muut finanssisijoitukset
Momenteille on merkitty osakkeiden ja muiden arvopapereiden ostomenot sekä oman pääoman ehtoiset sijoitukset osakeyhtiöihin ym. finanssisijoitukset.

Muut menot (90—99)

Muihin menoihin luetaan valtionvelan korot sekä muut kulutus-, siirto- ja sijoitusmenoihin kuulumattomat menot.

90—92. Valtionvelan korot
Momenteille on merkitty valtionvelan korot.

93—94. Valtionvelan nettokuoletukset ja velanhallinta
Momenteille on merkitty valtionvelan nettokuoletukset, pääomatappiot ja emissiotappiot nettoutettuina.

95—99. Muut ja erittelemättömät menot

Momenteille on merkitty edellä luokittelemattomat menot, kuten alijäämän kattamiseen tarkoitetut menot.

Esimerkki nettobudjetoidusta toimintamomentista

02. Yviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 18 991 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) oppimateriaalin kehittämiseen
- 2) ruotsinkielisen ja muun vähälevikkisen oppimateriaalin tuottamiseen
- 3) 258 000 euroa avustuksena saamelaiskäräjille jaettavaksi saamenkielisen oppimateriaalin tuottamiseen.

Selvitysosa:

Viraston tehtävä

...

Toiminnallinen tuloksellisuus

...

- 1) selostusta päätösoosan kohtaan 1)
- 2) selostusta päätösoosan kohtaan 2)
- 3) selostusta päätösoosan kohtaan 3)

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa) ¹

	N-2 toteutuma	N-1 varsinainen talousarvio	N esitys
Bruttomenot	27 255	26 037	26 301
Bruttotulot	7 566	7 210	7 310
Nettomenot	19 689	18 827	18 991
Siirtyvät erät			
– siirtynyt edelliseltä vuodelta	3 553		
– siirtynyt seuraavalle vuodelle	2 612		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

Jos virastolla on määräyksen kohdassa 7.11.16 tarkoitettua maksullista toimintaa, tässä esitetään liitteen III-3 mukainen kustannusvastaavuuslaskelma.

¹ Toiminnan menot ja tulot -taulukon tarkistaminen vertailulukuihin:

Toteutuma tarkistetaan tilinpäätökseen nähden siten, että

18 748 (=N-2) + 3 553 (=siirtynyt edelliseltä vuodelta) – 2 612 (=siirtynyt seuraavalle vuodelle) =
19 689.

(N-1) talousarvio = varsinaisen talousarvion nettomenot

(N) talousarvio = esityksen nettomenot

**Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset
(1 000 euroa)**

Palkkojen tarkistukset	189
Toimitilakustannukset	391
Siirto momentilta 29.01.01 (1 htv)	24
Siirto momentille 29.80.01 (-2 htv)	-64
Tuottavuustoimet (-10 htv)	-276
Tasokorotus	200
Muu muutos yhteensä	-300
Yhteensä	164

Momentin nimike on muutettu.

N talousarvio	18 991 000
N-1 talousarvio	18 827 000
N-2 tilinpäätös	18 748 000

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

Luvut tuhansina euroina

Valtion maksuperustelain ja erityismaksulakien mukaisesta maksullisesta toiminnasta laaditaan kustannusvastaavuuslaskelmat. Laskelmat laaditaan erikseen julkisoikeudellisista suoritteista ja muista suoritteista. Maksuperustelain 7 §:n 1 momentin mukaisista hintatuetuista suoritteista laaditaan lisäksi erillinen kustannusvastaavuuslaskelma.

Maksullisen toiminnan tuotot esitetään kokonaisuudessaan riippumatta siitä, nettoutetaanko tuottoja toimintamenomomentille vai ei. Toimintamenomomentille nettouttamattomat tuotot esitetään omalla rivillään.

Jos useat virastot osallistuvat suoritteen tuottamiseen, kustannusvastaavuuslaskelman ko. suoritteesta laatii virasto, joka vastaa suoritteesta kertyvien tulojen perinnästä.

Kustannusvastaavuuslaskelmaan sisällytettävät kustannukset lasketaan samalla tavalla kuin suoritetta hinnoiteltaessa. Esimerkiksi investointimenojen sijasta laskelmassa käytetään varainhoitovuoden poistokuluja. Kustannuksiin sisällytetään suoritteiden erilliskustannukset ja kustannuslaskennan osoittama osuus yhteiskustannuksista (yleiskustannukset).

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	N-2	N-1	N
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Maksullisen toiminnan tuotot			
— suoritteiden myyntituotot			
— muut tuotot			
Tuotot yhteensä			
— tästä toimintamenomomentille nettouttamattomat tuotot			
Tuotot yhteensä			
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset			
— osuus yhteiskustannuksista			
Kustannukset yhteensä			
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)			
Kustannusvastaavuus, %			
Hintatuki			
Kustannusvastaavuus hintatuen jälkeen			

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (laskelma omarahoitusosuudesta)

Luvut tuhansina euroina

Kustannusvastaavuuslaskelmassa ilmoitetaan yhteenvedotiedot viraston tai laitoksen yhteisrahoitteisista hankkeista. Vielä toteutumattomien hankkeiden osalta esitetään arvio, paljonko resursseja on tarkoitus sitoa tuleviin yhteisrahoitteisiin hankkeisiin tai toimintaan ja paljonko niihin on arvioitu saatavan ulkopuolista rahoitusta.

Kustannusvastaavuuslaskelmaan otetaan välittömiksi menoiksi luettavien investointien osuus huomioon seuraavasti:

- 1) jo olemassa olevan käyttöomaisuuden osalta investointimenona käytetään hankkeen osuutta käyttöomaisuuden poistoista,
- 2) hankittavan käyttöomaisuuden osalta laskelmassa käytetään hankkeen osuutta käyttöomaisuuden hankintamenosta jaksotettuna vuosieriksi hankkeen kestoajalle.

Hankkeiden kustannuksiksi merkitään hankkeiden erilliskustannukset ja kustannuslaskennan osoittama osuus yhteiskustannuksista. Yhteiskustannukset esitetään täysimääräisesti riippumatta siitä ovatko ne tukikelpoisia vai eivät.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	N-2	N-1	N
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot			
— muilta valtion virastoilta saatava rahoitus			
— EU:lta saatava rahoitus			
— muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus			
Tuotot yhteensä			
Hankkeiden kokonaiskustannukset			
Omarahoitusosuus (tuotot - kustannukset)			
Omarahoitusosuus, %			

Valtuudet momenteittain pääluokkaperusteluissa**Hallinnonalan valtuudet momenteittain (milj. euroa)**

		N-1	
		varsinainen	N
		talousarvio	esitys
29.10.34	<i>Valtionosuus ja -avustus oppilaitosten perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)</i>		
	– yleissivistävän koulutuksen perustamishankevaltuus	71,0	86,5
	– laajuuksien vahvistamisvaltuus	55,0	55,0
29.30.52	<i>Valtionavustus vapaan sivistystyön perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)</i>		
	– perustamishankevaltuus	1,0	1,0
	– laajuuksien vahvistamisvaltuus	1,5	1,5
29.40	Korkeakouluopetus ja tutkimus		
	– Suomen Akatemian tutkimushankevaltuus	258,5	361,7
29.80.34	<i>Valtionosuus ja -avustus yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)</i>		
	– perustamishankevaltuus	4,5	5,0
	– laajuuksien vahvistamisvaltuus	3,5	3,5
29.80.54	<i>Valtionavustus taide- ja kulttuurilaitosten toimitilainvestointeihin (kiinteä määräraha)</i>		
	– valtionavustus Svenska Teaternin peruskorjaukseen	–	30,0
29.80.75	<i>Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito (siirtomääräraha 3 v)</i>		
	– perusparannus- ja pienhankevaltuus	1,8	1,6

Valtuuksien menoselvitys

Menoselvitys esitetään sen luvun tai momentin perusteluissa, jonka perustelujen päätösosassa valtuus myönnetään.

Menoselvityksessä esitetään eriteltyinä valtuuden myöntämivuoden (N) menot sekä kolmen seuraavan varainhoitovuoden (N+1, N+2 ja N+3) määrärahatarpeet vuosittain. Jos valtuudesta aiheutuu määrärahatarpeita, jotka kohdistuvat tätä pidemmälle ajalle, esitetään myöhempien vuosien (N+4–) osalta yhteissumma.

Menoselvitykseen tulee merkitä menot ja määrärahatarpeet valtuuksittain myös aikaisempien varainhoitovuosien talousarvioissa myönnettyjen valtuuksien käytön osalta. Talousarvioehdotusta laadittaessa tulee aikaisemmin myönnettyjen valtuuksien tiedot päivittää menoselvitykseen.

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	N	N+1	N+2	N+3	N+4–	Yhteensä vuodesta N lähtien
Valtuus 1						
Ennen vuotta N tehdyt sitoumukset						
Vuoden N sitoumukset						
Valtuus 1 yhteensä						
Valtuus n						
Ennen vuotta N tehdyt sitoumukset						
Vuoden N sitoumukset						
Valtuus n yhteensä						
Valtuudet yhteensä						

Kainuun hallintokokeilusta annetun lain (343/2003) mukaiselle kokeilualueelle kohdentuvat määrärahat

Momentti	Kainuun hallintokokeilusta annetun lain 10 §:n 1 momentin kohta/kohdat	Määräraha/valtuus, tuhansina euroina	N-2 toteutuma	N-1 varsinainen talousarvio	N esitys	N+1	N+2	N+3
32.01.29 Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvontuloveromenot (arviomääräraha)		Määräraha						
		Valtuus						
32.50.63 Kainuun kehittämisraha (siirtomääräraha 3 v)		Määräraha						
		Valtuus						
32.50.64 EU:n rakennerahastojen ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007–2013 (arviomääräraha)		Määräraha						
		Valtuus						

Täydentävän talousarvioesityksen menomomentti

01. X viraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös

3) kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin.

Selvitysosa: Päätösoosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen ja päätösoosan toisen kappaleen kohta kolme lisätään talousarvioesityksen momentin päätösoosan toisen kappaleen kohdaksi kolme.

Lisäys talousarvioesityksen 000 euroon nähden on 000 euroa.

Muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 000 euroa kahden henkilön palkkaus- ja muiden menojen siirtona momentilta xx.yy.03 sekä vähennyksenä 000 euroa yhden henkilön palkkaus- ja muiden menojen siirtona momentille xx.zz.04.

N talousarvio	000
N-1 I lisätalousarvio	000
N-1 talousarvio	000
N-2 tilinpäätös	000

45. Yritysten investointituki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 000 euroa.

Valtuus

2) Vuonna N saa nuorisoyrittäjien tukea myöntää enintään 000 eurolla.

Selvitysosa: Päätösoosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen sekä päätösoosan valtuuskohdan kohta 2) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan valtuuskohdan kohdan 2).

Määrärahan lisäys talousarvioesityksen 000 euroon nähden on 000 euroa.

Valtuuden lisäys talousarvioesityksen 000 euroon nähden on 000 euroa.

Määrärahan lisäyksestä 000 euroa aiheutuu vuoden N-1 toisessa lisätalousarvioesityksessä tehdyistä muutoksista ja 000 euroa sekä valtuuden lisäys aiheutuvat nuorisoyrittäjien tukikokeilusta.

N talousarvio	000
N-1 II lisätalousarvio	000
N-1 talousarvio	000
N-2 tilinpäätös	000

Tämä määräys tulee voimaan 11 päivänä maaliskuuta 2010. Tätä määräystä sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2011 talousarvioehdotusten laadintaan. Liitteen III–1 menomomenttien luokittelua ja asiasisältöä koskevia määräyksiä sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2010 toisen lisätalousarvion ehdotusten laadintaan.

Valtiovarainministeri *Jyrki Katainen*

Budjettineuvos Petri Syrjänen

JAKELU Eduskunnan keskuskanslia
Tasavallan presidentin kanslia
Ministeriöt
Valtiovarainvaliokunnan sihteeristö
Eduskunnan tilitoimisto
Valtiontalouden tarkastusvirasto